Ірина Оладенко

ЛІКВІДНІСТЬ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ: СУТНІСТЬ ТА УПРАВЛІННЯ

Успіх будь-якого банку залежить від ефективного управління ліквідністю. Ліквідність забезпечує платоспроможність кредитної установи, тому менеджери банку повинні здійснювати постійний моніторинг і контроль за її рівнем.

Ліквідність – це здатність банку виконувати боргові і позабалансові зобов'язання, а також забезпечувати грошовими коштами своїх клієнтів.

На сучасному етапі розвитку банківської системи України надзвичайно актуальною проблемою є визначення оптимального рівня ліквідності комерційних банків.

Робота комерційних банків свідчить про те, що вони одержують більші прибутки, коли функціонують на мінімально допустимих значеннях ліквідності. Для цього комерційні банки використовують кілька підходів до управління ліквідністю банків:

– управління ліквідністю через управління активами;
– управління пасивами;
– управління активами і пасивами [1, с. 523].

Якщо брати у загальному, то основною функцією управління має бути максимізація прибутку. Саме тому комерційний банк має володіти оперативною і достовірною інформацією про наявні в нього ліквідні кошти, очікувані доходи і витрати.

Однією з основних проблем, з якою стикаються комерційні банки при управлінні ліквідністю є невідповідність попиту і пропозиції щодо ліквідних коштів, тому ці фактори потребують постійного контролю. Сюди можна віднести невідповідність між строками погашення за активами і зобов'язаннями. Також до потенційних проблем ліквідності можна віднести чутливість комерційних банків до зміни відсоткової ставки.

Збільшення обсягів неповернення кредитів, зниження обсягу ринкової вартості цінних паперів, несприятливі зміни ринкових відсоткових ставок і курсів валют призводять до виникнення та до збільшення ризиків комерційних банків [2, с. 27].

Для оцінювання ризику ліквідності комерційного банку використовують такий показник, як геп, що являє собою розрив між активам і пасивами за строками розміщення коштів та строками, на які ці кошти залучені.

Аналізуючи ліквідність комерційного банку використовують різні методи для їх оцінки. До основних відносять зовнішні та внутрішні. Найбільш ефективними, найпоширенішими та найдоступнішими є внутрішні методи оцінки ліквідності на основі коефіцієнтів.

В основі регулювання ліквідності комерційного банку лежить аналіз впливу результатів проведених окремих банківських операцій на загальний рівень ліквідності банківської установи. Найбільше впливають кредитні

операції комерційних банків, оскільки вони супроводжуються зміною кредитних зобов'язань. Вплив касових операцій на стан ліквідності пов'язаний на задоволення вимог клієнтури в готівкових коштах. Організація безготівкових розрахунків має дещо менший вплив, оскільки тут не потрібно залишати в касі певну кількість готівки. Однак різні види розрахунків мають неоднаковий вплив на стан банківської ліквідності.

Комерційний банк повинен постійно управляти ліквідністю, підтримувати її на достатньому рівні для своєчасного виконання взятих на себе зобов'язань з урахуванням їх обсягів та строковості.

Список використаних джерел:

1. Банківські операції : [підручник] / А. М. Мороз, М. І. Савлук, М. Ф. Пуховкіна та ін. – К. : КНЕУ, 2008. – 608 с.
2. Крилова В. Складові процесу управління ліквідністю банку / В. Крилова, Р. Набок // Вісник НБУ. – 2008. – № 6. – С. 24–29.